

พฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ Information Literacy Behaviors of Prince of Songkla University Students

อิมจิต เลิศพงษ์สมบัติ*, ฤทัยชนนี สิทธิชัย, ชุมจิตต์ แซ่ฉั่น, และ ฐะปะนีย์ เทพญา
Imjit Lertpongsombat*, Ruthaychonnee Sittichai, Chumchit Sea-chan, and Tapanee Theppaya

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
Department of Library and Information Sciences, Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University, Pattani Campus

*ติดต่อผู้เขียน imjit.l@psu.ac.th

ส่งบทความ 12 มีนาคม 2559 | ตอรับ 2 มิถุนายน 2559 | เผยแพร่ 17 สิงหาคม 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรู้สารสนเทศเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย และเพื่อการค้นคว้าในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2-4 ของมหาวิทยาลัย ทั้ง 5 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตหาดใหญ่ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาเขตภูเก็ต วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี และวิทยาเขตตรัง ที่ลงทะเบียนเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 871 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi-square test, t-test และ ANOVA

ผลการวิจัยได้นำเสนอเป็น 6 ประเด็น คือ 1) ลักษณะงานที่นักศึกษาได้รับมอบหมายในการเรียนและหัวข้อที่นักศึกษาค้นคว้าในชีวิตประจำวัน 2) การใช้ทรัพยากรในการศึกษาค้นคว้าและเครื่องมือที่ใช้ในการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน 3) การประเมินสารสนเทศจากห้องสมุดและจากเว็บไซต์เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน 4) แนวทาง วิธีการ รูปแบบ และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าสารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย 5) ปัญหาและอุปสรรคของนักศึกษาในกระบวนการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน 6) บทบาทของบรรณารักษ์ในการประเมินแหล่งข้อมูลและสารสนเทศให้แก่นักศึกษา รวมทั้งข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย บรรณารักษ์ อาจารย์ และนักศึกษา

คำสำคัญ: การรู้สารสนเทศ, พฤติกรรมการรู้สารสนเทศ, นักศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Abstract

The purpose of this research was to study information literacy behaviors for course-related research assignments and for everyday life research of undergraduate students of Prince of Songkla University at Hatyai, Pattani, Phuket, Surat Thani, and Trang campuses. A sample group of 871 students was drawn from the second-year to fourth-year students who enrolled in the first semester of academic year 2010. The research tool used was the questionnaire. Statistics used for data analysis were percentages, mean and standard deviation, Chi-square test, t-test, and ANOVA.

Research findings were presented on 6 topics: 1) students' course-related research and everyday life research assignments 2) students' use of information resources and search tools for course-related research and everyday life research assignments 3) evaluation of information from libraries and websites for course-related research and everyday life research assignments 4) students' approaches to information seeking for course-related research assignments 5) students' problems in information seeking processes for course-related research and everyday life research assignments 6) roles of librarians in information resources evaluation for students' use. Specific recommendations were proposed to university executive officers, library directors, librarians, lecturers, and students.

Keywords: information literacy, information literacy behaviors, students, Prince of Songkla University

บทนำ

การรู้สารสนเทศ (information literacy) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการระบุความต้องการสารสนเทศของตนเอง รู้จักใช้เครื่องมือและกระบวนการค้นหาเพื่อระบุแหล่งสารสนเทศ สามารถประเมิน วิเคราะห์ สังเคราะห์ และใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (American Library Association, 1989) การรู้สารสนเทศ มีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่อง การเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ช่วยให้บุคคลมีโอกาสดำเนินงานในทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม แต่การเรียนรู้ตลอดชีวิตไม่สามารถเกิดขึ้นได้ถ้าปราศจากการรู้สารสนเทศ การรู้สารสนเทศจึงเป็นรากฐานสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งองค์กรสากล เช่น ยูเนสโก (UNESCO) ให้ความสำคัญและเห็นว่าทุกคนควรมีโอกาสที่จะได้รับทักษะ เพื่อความเข้าใจ การมีส่วนร่วม การได้รับผลประโยชน์จากสังคมความรู้ และการใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ในปัจจุบันองค์กรสากล เช่น ยูเนสโก ได้เน้นบทบาทสำคัญของการรู้สารสนเทศควบคู่ไปกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตในการพัฒนา 4 ด้าน ได้แก่ การศึกษา การให้บริการทางสุขภาพและการส่งเสริมคุณภาพชีวิต การพัฒนาธุรกิจและเศรษฐกิจโดยเน้นทรัพยากรมนุษย์ และการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองและการปกครอง (Horton, 2008, p. 15-30) การรู้สารสนเทศถือเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างปกติสุขของประชาชน และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมโลกให้ดำรงอยู่และพัฒนาไปได้ด้วยการพัฒนาบุคคลไปสู่การเป็นผู้รู้สารสนเทศจึงเป็นภารกิจสำคัญก่อให้เกิดความตระหนักของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องถึงความสำคัญของการร่วมปลูกฝังทักษะการรู้สารสนเทศแก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษา พนักงาน และประชาชนทั่วไป

Doyle (1992, p. 4) ได้ระบุคุณลักษณะของผู้รู้สารสนเทศจากผลการวิจัยไว้ดังนี้ 1) รู้ว่าสารสนเทศที่ถูกต้องสมบูรณ์มีความสำคัญต่อการตัดสินใจที่ชาญฉลาด 2) รู้ความต้องการสารสนเทศของตนเอง 3) สามารถตั้งคำถามจากความต้องการสารสนเทศนั้นได้ 4) สามารถระบุแหล่งสารสนเทศที่จะเป็นประโยชน์ 5) พัฒนากลยุทธ์การค้นหาที่ประสบความสำเร็จ 6) เข้าถึงแหล่งสารสนเทศ รวมทั้งจากคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีอื่นๆ 7) ประเมินสารสนเทศ 8) จัดระบบสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ 9) บูรณาการสารสนเทศใหม่เข้ากับองค์ความรู้เดิม และ 10) ใช้สารสนเทศในการคิดเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ซึ่งคุณสมบัตินี้ดังกล่าวมีนัยเกี่ยวพันเชื่อมโยงกับความสามารถและทักษะอื่นๆ ที่นับเป็นทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การรู้หนังสือ (print literacy) ทักษะการใช้ห้องสมุด (library skill) ทักษะทางคอมพิวเตอร์ (computer literacy) ทักษะเครือข่ายสารสนเทศ (network literacy)

การรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) การรู้สื่อประเภทภาพ (visual literacy) การรู้วัฒนธรรม (cultural literacy) ทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ (critical thinking skill) และทักษะการแก้ปัญหา (problem-solving skill) ดังนั้น การสอนการรู้สารสนเทศเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะ ความสามารถ และทักษะดังกล่าวจึงเป็นเรื่องสำคัญที่บรรณารักษ์ นักสารสนเทศ และนักการศึกษาให้ความสนใจกันมาก อย่างไรก็ตาม รายงานการศึกษาวิจัยหลายเรื่องทั้งในสหรัฐอเมริกาและยุโรป ชี้ให้เห็นว่าแม้การรู้สารสนเทศจะเป็นประเด็นสำคัญที่ได้รับการส่งเสริมในระบบการศึกษา แต่นักเรียน นักศึกษากว่าครึ่งยังขาดทักษะการรู้สารสนเทศ (Wired Campus, 2006)

เพื่อการนี้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายจึงได้พยายามแสวงหาแนวทางปลูกฝังทักษะการรู้สารสนเทศให้มีประสิทธิภาพที่สุด องค์การยูเนสโก เป็นองค์กรหนึ่งที่พยายามจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศ เมื่อวันที่ 4-7 พฤศจิกายน 2553 องค์การยูเนสโก สำนักงานกรุงเทพฯ ได้จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญ 30 คน จากประเทศต่างๆ ในหัวข้อ การพัฒนาตัวชี้วัดการรู้สื่อและการรู้สารสนเทศ (The Development of Media and Information Literacy Indicators—MIL) (UNESCO, 2010) ข้อสรุปประการหนึ่งที่ได้จากการประชุมครั้งนี้ คือ ในปัจจุบันมีข้อมูลเบื้องต้นที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับพฤติกรรมการรู้สารสนเทศน้อยมาก จนกระทั่งนักการศึกษาและนักวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดตัวชี้วัดการรู้สารสนเทศได้ ข้อสรุปดังกล่าวก่อให้เกิดโครงการสำรวจพฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเอเชีย (Asian Survey of Information Behaviors of College Students) ขึ้น โดยมีประเทศต่างๆ เข้าร่วม เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ อินเดีย ศรีลังกา ปากีสถาน บังกลาเทศ และจีน เป็นต้น ซึ่งใช้ต้นแบบโครงการการรู้สารสนเทศ (Project Information Literacy-PIL) ของมหาวิทยาลัยยอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา (Boekhorst & Horton, 2010)

คณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยใช้ต้นแบบโครงการการรู้สารสนเทศข้างต้นและดำเนินการพร้อมกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในประเทศไทยอีก 7 แห่ง ที่ใช้กรอบการศึกษาเดียวกัน เพื่อศึกษาว่าในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันนั้น นักศึกษามีแนวทาง วิธีการ และรูปแบบของการศึกษาค้นคว้าอย่างไร ใช้แหล่งสารสนเทศใดบ้าง มีวิธีประเมินสารสนเทศอย่างไร และประสบอุปสรรคปัญหาใดในกระบวนการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนักศึกษาปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องทักษะการรู้สารสนเทศแก่นักศึกษาเพื่อให้เกิดทักษะในการศึกษาค้นคว้าแหล่งสารสนเทศต่างๆ ด้วยตนเองที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาพฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อการนำสารสนเทศไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนี้

1. ศึกษาแนวทาง วิธีการ และรูปแบบของการศึกษาค้นคว้า การใช้แหล่งสารสนเทศ วิธีประเมินสารสนเทศ และอุปสรรคปัญหาในกระบวนการศึกษาค้นคว้าในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน
2. ศึกษาแนวทาง วิธีการ และรูปแบบของการศึกษาค้นคว้า การใช้แหล่งสารสนเทศ วิธีประเมินสารสนเทศ และอุปสรรคปัญหาในกระบวนการศึกษาค้นคว้าเพื่อการแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

พฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนักศึกษา

งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนักศึกษาเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง เพราะการรู้สารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และยังเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต แนวคิดเรื่องการรู้สารสนเทศมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับแนวคิดเรื่องพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษามักสะท้อนให้เห็นถึงสมรรถนะหรือทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงระบบสารสนเทศและการสอนการรู้สารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษา และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรอบทศวรรษที่ผ่านมา มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาเป็นจำนวนมาก ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ในที่นี้เป็นการสรุปเฉพาะรายการที่มีความสำคัญต่อการออกแบบการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ซึ่งศึกษาถึงระดับทักษะหรือความสามารถในการรู้สารสนเทศ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และมีการกำหนดตัวแปรในการศึกษาที่แตกต่างกันไป ส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือในการวิจัยทั้งในรูปของแบบสอบถาม แบบทดสอบ การประเมินตนเอง และการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีตัวแปร

สำคัญในการวิจัยคือ เพศ กลุ่มสาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งในระดับปริญญาตรี และจากผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนที่สำเร็จการศึกษา จังหวัดที่สำเร็จการศึกษา และประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด นอกจากนี้ประเด็นเนื้อหาที่ศึกษาจะเป็นระดับทักษะหรือความสามารถในการกำหนดขอบเขตสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศ การประเมินสารสนเทศ และด้านการใช้สารสนเทศ เช่น งานวิจัยของ ชูชีพ มามาก (2553); สุวัฒน์ พระนิมิตร (2552); มุจลินทร์ ผลกล้า (2550); สุพิศ บายคายคม (2550); ปภาดา เจียวก๊ก (2547); ดวงกมล อุณจิตติ (2546)

สำหรับผลการศึกษาพฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันการศึกษาในต่างประเทศมาจากชุดโครงการวิจัยระดับชาติเพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในการแสวงหาสารสนเทศและค้นคว้าเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ และเพื่อใช้สารสนเทศแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ตามโครงการการรู้สารสนเทศ (Project Information Literacy—PIL) ของโรงเรียนสารสนเทศ มหาวิทยาลัยยอชิงตัน สหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 2008 โครงการดังกล่าวมุ่งหาคำตอบจากการวิจัยใน 3 ประเด็น (Project Information Literacy, 2010) คือ 1) นักศึกษานำสมรรถนะด้านการรู้สารสนเทศไปปฏิบัติในสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ยุคดิจิทัลอย่างไร 2) ในสภาพแวดล้อมที่มีแหล่งสารสนเทศออนไลน์และเทคโนโลยีใหม่ๆ เพิ่มขึ้นมากมายอย่างรวดเร็ว นักศึกษาระบุความต้องการสารสนเทศ ระบุแหล่งประเมิน คัดเลือก และใช้สารสนเทศอย่างไร และ 3) จะสอนทักษะการรู้สารสนเทศและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่นักศึกษาอย่างไรได้ ประสิทธิภาพ

ต่อมาในปี ค.ศ. 2009 โครงการการรู้สารสนเทศได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยในยุคดิจิทัล ใช้แบบสอบถามทางออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากวิทยาลัยชุมชน 6 แห่ง และมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนทั่วประเทศ นอกจากแบบสอบถาม ยังมีการสัมภาษณ์นักศึกษาที่สมัครใจเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม (Head & Eisenberg, 2009) ต่อเนื่องกัน ใน ค.ศ. 2010 โรงเรียนสารสนเทศ มหาวิทยาลัยยอชิงตัน ดำเนินการวิจัยต่อเนื่องจากงานวิจัยข้างต้น โดย Head และ Eisenberg (2010) ได้รายงานงานวิจัยชิ้นใหม่เป็นการสำรวจเกี่ยวกับการประเมินและใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยในยุคดิจิทัลจากมหาวิทยาลัย 25 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งประกอบด้วยวิทยาลัยชุมชน มหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่า ในการทำงานที่ได้รับมอบหมายใน

ชั้นเรียน และในชีวิตประจำวันนั้นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมในการค้นคว้าและใช้สารสนเทศอย่างไร กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยชิ้นนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยดังกล่าว เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม นอกจากนี้ยังใช้วิธีสัมภาษณ์นักศึกษาที่สมัครใจเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม

จากผลงานวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่ากระบวนการการแสวงหาสารสนเทศเป็นกิจกรรมที่ตายตัว ซ้ำซาก ไม่ว่าจะทำงานในหัวข้อใดก็ตาม นักศึกษามักจะใช้แหล่งสารสนเทศจำนวนน้อย ซ้ำๆ ดำเนินการค้นคว้าภายใต้กระบวนการที่ถูกจำกัดด้วยเวลา คะแนน และความคาดหวังของอาจารย์ผู้สอน ใช้เทคนิคการค้นคว้าที่เรียนมาจากโรงเรียนมัธยม พึ่งพาอาจารย์ผู้สอนให้เป็นผู้ชี้แนะแหล่งสารสนเทศเพิ่มเติม แต่ใช้บริการห้องสมุดและขอความช่วยเหลือจากบรรณารักษ์น้อยมาก ในขณะที่นักศึกษาเห็นว่าการประเมินสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญ แต่เกณฑ์ที่ใช้ประเมินสารสนเทศยังจำกัด แม้นักศึกษาจะรู้สึกอยากรู้ อยากเห็น และเอาใจใส่ในช่วงเริ่มต้นของกระบวนการค้นคว้า แต่ต่อมาก็รู้สึกท้อถอย ท้อแท้กับสารสนเทศจำนวนมากมายที่ค้นหาได้ ประสบปัญหาในการกำหนดหัวข้อ ลักษณะ ขอบเขต และกรอบแนวคิดของงานที่ได้รับมอบหมาย นักศึกษาจำนวนมากไม่ได้ให้คุณค่ากับประสบการณ์การเรียนรู้ พอใจเพียงแค่แสวงหาสารสนเทศที่มีคุณภาพพอใช้ได้เพื่อทำงานให้ลุล่วงไป จึงขาดโอกาสที่จะสำรวจค้นพบและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตลอดจนการเรียนรู้เชิงลึกซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพของการศึกษา กล่าวได้ว่า แม้นักศึกษามีความสนใจ ใฝ่รู้ และเอาใจใส่ในการเรียน แต่ยังมีพฤติกรรมการใช้สารสนเทศที่บกพร่องซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการทำงานและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การรู้สารสนเทศ หมายถึง สภาพความเป็นจริง หรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรู้ความสามารถและทักษะของบุคคลในการเข้าถึงสารสนเทศ ประเมินสารสนเทศที่ค้นหาได้ และใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพทุกรูปแบบ ผู้รู้สารสนเทศจะต้องมีทักษะในด้านต่างๆ เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ และ/หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการใช้ภาษา ทักษะการใช้ห้องสมุด ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ เป็นต้น วัดได้ด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทาง วิธีการ และรูปแบบของการค้นคว้าอย่างไร การใช้แหล่งสารสนเทศ วิธีประเมินสารสนเทศ และอุปสรรคปัญหาที่ประสบในกระบวนการศึกษาค้นคว้าและให้ผู้ตอบตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า

2. พฤติกรรมการรู้สารสนเทศ หมายถึง แนวทาง วิธีการ รูปแบบ แหล่งสารสนเทศ และวิธีประเมินสารสนเทศที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ และเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

3. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2-4 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการสำรวจพฤติกรรมกรรมการผู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัย มีขั้นตอนในการเตรียมแบบสอบถาม ดังนี้

1. ผู้วิจัยโครงการวิจัยที่เกี่ยวข้องกัน คือ พฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ติดต่อให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาแปลแบบสอบถามมาตรฐานที่คณะกรรมการวิจัยระดับภูมิภาค ของ UNESCO ส่งมาให้ใช้แบบสอบถามมาตรฐานดังกล่าว ได้แก่ PIL Survey Instrument ซึ่งโครงการการรู้สารสนเทศ (Project Information Literacy) มหาวิทยาลัยอชิงตันใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการสำรวจเกี่ยวกับการประเมินและใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยในยุคดิจิทัล

2. ผู้วิจัยโครงการวิจัยที่เกี่ยวข้องกันฯ นำแบบสอบถามที่แปลแล้วมาจัดรูปแบบให้สะดวกต่อการใช้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจากประเทศศรีลังกาได้จัดเตรียมรูปแบบไว้ให้ และนำแบบสอบถามฉบับภาษาไทยเสนอต่อคณะผู้วิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา และความชัดเจนในคำถาม จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะผู้วิจัยในเรื่องของข้อคำถามให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach

3. แบบสอบถามมี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา คณะวิชา ผลการเรียน เป็นแบบเลือกตอบ ส่วนสาขาวิชาเป็นแบบเติมคำตอบ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีศึกษาค้นคว้าเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ เป็นแบบเลือกตอบ คือ 1) แบบมาตราประมาณค่า 7 ระดับ และ 2) แบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์การค้นคว้าในชีวิตประจำวัน เป็นแบบเลือกตอบแบบมาตราประมาณค่า 7 ระดับ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2-4 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปีการศึกษา 2553 จำนวน 21,789 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 871 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 4 ของกลุ่มประชากร จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามคณะวิชา และแต่ละชั้นมีขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วนกับสัดส่วนของประชากร

2. การจัดสาขาวิชาในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้จัดกลุ่มสาขาวิชาเป็น 3 สาขา ได้แก่ 1) สาขาวิทยาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 7 คณะ 2) สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 5 คณะ และ 3) สาขาศิลปศาสตร์ จำนวน 14 คณะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย คณะผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามทั้งหมด ตั้งแต่วันที่ 3-28 กุมภาพันธ์ 2554 จัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทั้ง 5 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตหาดใหญ่ ปัตตานี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และ ตรัง จำนวน 871 ฉบับ และตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ของข้อมูลได้ 745 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 85.53

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่อหาค่าความถี่และร้อยละ

2. การวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมความรู้สารสนเทศของนักศึกษา ประกอบด้วย แนวทาง วิธีการ และรูปแบบของการศึกษาค้นคว้า การใช้แหล่งสารสนเทศ วิธีประเมินสารสนเทศ อุปสรรคปัญหาในกระบวนการศึกษาค้นคว้าในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน และในกระบวนการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำสารสนเทศไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย และหัวข้อที่นักศึกษาค้นคว้าในชีวิตประจำวัน กับสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษา โดยใช้สถิติเชิงอ้างอิง Chi-squared

4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมความรู้สารสนเทศของนักศึกษาจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษา โดยวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยสถิติเชิงอ้างอิง t-test แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) กรณีพบความแตกต่างเป็นรายกลุ่ม ได้เปรียบเทียบความแตกต่างรายกลุ่มเป็นรายคู่อีกครั้งด้วยการวิเคราะห์ Scheffe (Scheffe analysis)

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาส่วนใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 34 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-22 ปี คิดเป็นร้อยละ 60 ส่วนใหญ่เกิดระหว่างปีพุทธศักราช 2533-2534 รองลงมาคือ ระหว่างอายุ 18-20 ปี และอายุระหว่าง 23-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 33 และ ร้อยละ 7 ตามลำดับ กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 42 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 31 และชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 27 ตามลำดับ เป็นนักศึกษาสาขาศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมาคือ สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ร้อยละ 33 และ ตามลำดับ มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมถึงภาคเรียนสุดท้าย 2.51-3.00 คิดเป็นร้อยละ 34 รองลงมา 2.01-2.50 คิดเป็นร้อยละ 28 และ 3.01-3.50 คิดเป็นร้อยละ 25 รวมทั้ง 3.51-4.00 คิดเป็นร้อยละ 11 ส่วนผลการเรียนเฉลี่ยสะสมน้อยสุดของนักศึกษาคือ น้อยกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 2

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ประเด็นสำคัญที่พบจากการศึกษาพฤติกรรมความรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อนำสารสนเทศไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทาง วิธีการ และรูปแบบของการศึกษาค้นคว้า การใช้แหล่งสารสนเทศ วิธีประเมินสารสนเทศ และอุปสรรคปัญหาในกระบวนการศึกษาค้นคว้าในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน และ ในกระบวนการศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยได้นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ลักษณะงานที่นักศึกษาค้นคว้าที่ได้รับมอบหมายในการเรียน และหัวข้อที่นักศึกษาค้นคว้าในชีวิตประจำวัน

1.1 ผลการศึกษาในภาพรวม

ลักษณะงานส่วนใหญ่ที่นักศึกษาค้นคว้าได้รับมอบหมายจากผู้สอนตลอดปีที่ผ่านมา จะเป็นการนำเสนอผลงานในชั้นเรียนประกอบรายงาน การนำเสนอผลงานด้วยวาจา และรายงานแสดงความคิดเห็นประเด็นต่างๆ ซึ่งเป็นแนวทางการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง (Self-Regulated Learning) ที่นักการศึกษาให้การยอมรับว่ามีผลต่อผู้เรียนทุกระดับ เพราะการกำกับตนเองเป็นพฤติกรรมที่ใช้ในการทำหน้าที่ต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายโดยใช้ความรู้และทักษะของตนเองในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (Butler & Winne, 1995) ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สามารถกลั่นกรอง ประมวล และนำเสนอสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น การที่มีนักศึกษาน้อยที่สุด (ร้อยละ 2) ระบุว่า

ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำรายงานที่ต้องศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับรายวิชาที่เรียนนั้น ถือว่ามหาวิทยาลัยจัดกระบวนการการสอนภาพรวมโดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

หัวข้อที่นักศึกษาส่วนใหญ่ค้นคว้าในชีวิตประจำวันมากที่สุดเป็นลำดับต้นๆ คือ เรื่องเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัว และการทำงาน และค้นคว้าข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบันเป็นลำดับที่ 8 เป็นข้อสังเกตว่านักศึกษาให้ความสนใจกับเรื่องใกล้ตัวมากกว่าเรื่องไกลตัว ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาของ Head และ Eisenberg (2009) ที่พบว่า ข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบันเป็นหัวข้อที่นักศึกษาของมหาวิทยาลัย 25 แห่งในสหรัฐอเมริกาค้นคว้าในชีวิตประจำวันมากที่สุด เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ ประภาส ภาวินันท์ (2551) ที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงใช้แหล่งเรียนรู้เพื่ออ่านและติดตามข่าวสารทั่วไป และเพื่อหาข้อมูลเสริมการเรียนรู้

จากผลการศึกษาในประเด็นนี้ ทางมหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาพฤติกรรมการใช้รู้เพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างมีความหมายทั้งการเรียนรู้ในสิ่งใกล้ตัวแล้วขยายกว้างไกลตัวออกไป การขยายตัวของความรู้ในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว นักศึกษาไม่สามารถเรียนรู้ได้ครบถ้วนภายในห้องเรียน และไม่สามารถเรียนรู้เฉพาะเรื่องราวของตนเองโดยไม่สนใจเหตุการณ์ภายนอกทั้งระดับประเทศและระดับโลก มีเรื่องใหม่ๆ เพิ่มขึ้นมากมายนักศึกษาจึงจำเป็นต้องติดตามให้ทันเหตุการณ์เหล่านั้นเพื่อการพัฒนาความคิดและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะงานที่นักศึกษาที่ได้รับมอบหมายในการเรียนและหัวข้อที่นักศึกษาค้นคว้าในชีวิตประจำวันกับสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะงานที่นักศึกษาที่ได้รับมอบหมายในการเรียนมีความสัมพันธ์กับชั้นปีที่ศึกษา และกลุ่มสาขาวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 ส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายให้ทำรายงานการวิเคราะห์กรณีศึกษา ส่วนชั้นปีที่ 4 ได้รับมอบหมายให้รายงานเสนอผลการศึกษาประมวลผลงานทางวิชาการหรือการทบทวนวรรณกรรม และนักศึกษาส่วนใหญ่ทุกกลุ่มสาขาวิชาได้รับมอบหมายให้ทำรายงานการวิเคราะห์กรณีศึกษา จะเห็นได้ว่าการมอบหมายให้นักศึกษาวิเคราะห์กรณีศึกษา เป็นงานที่นักศึกษาเกือบทุกชั้นปีและทุกสาขาที่ได้รับ เนื่องจากการสอนโดยใช้กรณีศึกษาจะช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้ในเนื้อหาที่เรียนในบริบทหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่สมมติขึ้นหรือเป็นเรื่องที่เคยเกิดขึ้นจริงและให้หาคำตอบพร้อมทั้งเหตุผลหรือแนวคิดสนับสนุนคำตอบนั้น เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา (ทิศนา แคมณี, 2552) นอกจากนี้ นักศึกษาายังต้องค้นคว้า

สารสนเทศที่เกี่ยวข้องในหลายบริบทเพื่อคัดกรองข้อมูลมาใช้ในการสรุปปัญหาและเสนอแนะแก้ไขปัญหาต่างๆ ในงานที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนหัวข้อที่นักศึกษาค้นคว้าในชีวิตประจำวัน ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับชั้นปีที่ศึกษา แต่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มสาขาวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาศิลปศาสตร์ส่วนใหญ่ค้นคว้าเรื่องเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัว อาจจะเป็นเพราะว่านักศึกษายู่ในวัยที่ใกล้เคียงกันและอยู่ในสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันที่คล้ายกัน การค้นคว้าในชีวิตประจำวันจึงไม่ขึ้นอยู่กับชั้นปี และกลุ่มสาขาวิชาอย่างชัดเจน

2. การใช้ทรัพยากรในการศึกษาค้นคว้าและเครื่องมือที่ใช้ในการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย และเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

2.1 ผลการศึกษาในภาพรวม

สำหรับการใช้ทรัพยากรในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการทำงานที่อาจารย์มอบหมาย และเพื่อค้นคว้าในชีวิตประจำวันโดยใช้โปรแกรมการค้นหา เช่น Google, Bing, Yahoo เกือบทุกครั้งและบ่อยครั้ง นั้นเป็นไปตามพฤติกรรมการใช้แหล่งข้อมูลของนักศึกษาในปัจจุบันที่คุ้นเคยและสะดวกที่จะใช้แหล่งสารสนเทศจากเว็บไซต์มากกว่าจากห้องสมุด เช่นเดียวกับผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้ค้นหาสารสนเทศของนักศึกษาในหลายสถาบันการศึกษา ที่พบว่า การค้นคว้านักศึกษาจะเริ่มต้นจากการใช้โปรแกรมการค้นหา (search engines) (Ellis & Salisbury, 2004; Jones, 2002; Makani & Shue, 2005) และจากผลการศึกษาวิจัยต่อมาที่ศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศ พบว่า สัดส่วนสองในสามของนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกาเห็นว่า เครื่องมือสืบค้นต่างๆ เช่น Google, Yahoo มีความเหมาะสมมากสำหรับวิถีชีวิตของตนเอง (De Rosa, Cantrell, Hawk, & Wilson, 2006) สอดคล้องกับการศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศในสังคมปัจจุบันที่พบว่า เว็บไซต์เป็นแหล่งสารสนเทศแรกๆ ที่ผู้ใช้ทั่วไปนับล้านๆ คนเข้าไปใช้ในการสืบค้นสารสนเทศ และกลายเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันเป็นปกติในสังคมปัจจุบันไปแล้ว (Devine & Egger-Sider, 2009)

นอกจากผลการศึกษาที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมการค้นหาเกือบทุกครั้งและบ่อยครั้ง ทั้งเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีค่าร้อยละสูงสุดของกลุ่ม (ร้อยละ 97) เท่ากันนั้น ยังมีความแตกต่างในส่วนของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยนักศึกษาใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาและใช้การสอบถามเพื่อนที่เรียนด้วยกัน ในลำดับที่

รองลงมา แต่การใช้เพื่อชีวิตประจำวันพบว่านักศึกษาใช้การสอบถามเพื่อนที่เรียนด้วยกันและวิกิพีเดีย ในลำดับที่รองลงมา ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นทางการมากกว่าที่ไม่เป็นทางการสำหรับการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโครงการการรู้สารสนเทศของมหาวิทยาลัยวอชิงตัน ใน ค.ศ. 2009 ที่พบว่าในการค้นคว้าเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมาย กลุ่มตัวอย่างเกือบทุกคนเริ่มต้นที่เอกสารประกอบการเรียนการสอน (Head & Eisenberg, 2009) สำหรับประเด็นที่พบว่า เพื่อนที่เรียนด้วยกันเป็นแหล่งทรัพยากรที่นักศึกษาใช้บ่อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ศึกษาการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดย Gross และ Latham (2009) ที่พบว่านักศึกษานิยมใช้แหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคล เช่น สมาชิกในครอบครัว เพื่อนที่เรียนด้วยกัน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้ยังพบว่าทรัพยากรที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เกือบทุกครั้ง คือ บรรณารักษ์ ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของโครงการการรู้สารสนเทศของมหาวิทยาลัยวอชิงตัน ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้พึ่งพาบรรณารักษ์ ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้ก็พบว่านักศึกษาใช้บรรณารักษ์เป็นแหล่งข้อมูลลำดับสุดท้ายทั้งในการศึกษาเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

สำหรับเครื่องมือที่นักศึกษาใช้ในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมาจากการสำรวจครั้งนี้ คือ การใช้โปรแกรมแชร์เอกสาร เช่น Google document การสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ต และโปรแกรมจัดการเวลาทางออนไลน์ที่แชร์กันได้ เช่น Google notebook ที่ใช้น้อยที่สุด คือ การใช้โปรแกรมการทำรายการอ้างอิง แสดงให้เห็นว่านักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยใช้ช่องทางที่อำนวยความสะดวกในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นวิธีการทำงานที่ดี นอกจากนี้ นักศึกษาควรได้รับการฝึกการเขียนรายการอ้างอิง รวมทั้งการใช้โปรแกรมอ้างอิงสำเร็จรูปด้วย เนื่องจากสะดวกและง่ายต่อการใช้งานมากกว่าการที่นักศึกษาจะเขียนเองโดยไม่มีตัวช่วย และพบว่านักศึกษามักจะไม่เขียนการอ้างอิงทั้งในส่วนเนื้อหาและส่วนบรรณานุกรมท้ายรายงานหรือเขียนไม่ถูกต้อง

อาจสรุปได้ว่า เครื่องมือสืบค้นที่นักศึกษาใช้มากจึงเป็นกลไกการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และแลกเปลี่ยนกันระหว่างกลุ่มผู้เรียนมากกว่าที่จะใช้บริการจากบรรณารักษ์ที่มีหน้าที่โดยตรงในการให้บริการสารสนเทศ หรือเป็นผู้ทำหน้าที่เชื่อมโยงแหล่งสารสนเทศให้แก่ นักศึกษา จะเห็นได้จากผลการศึกษาที่ระบุว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใช้เพื่อนที่เรียนด้วยกันเป็นแหล่งข้อมูลมากกว่าร้อยละ 90 และใช้บริการจากบรรณารักษ์เป็นลำดับสุดท้ายของการศึกษาค้นคว้าทั้งสอง

ลักษณะดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการใช้เครื่องมือสืบค้นที่มีขอบข่ายการค้นอย่างกว้างขวางจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต เป็นจุดเริ่มต้นของการพยายามเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการและบรรณารักษ์มีความจำเป็นน้อยในการทำหน้าที่ช่วยการศึกษาค้นคว้า ซึ่งน่าจะมาจากการมีแหล่งข้อมูลจำนวนมากในอินเทอร์เน็ตและเครื่องมือสืบค้นก็ใช้ได้ง่ายและสะดวกในการเข้าถึง นักศึกษาจึงเริ่มจากการค้นคว้าด้วยตนเองก่อนที่จะอาศัยความช่วยเหลือจากแหล่งอื่น

2.2 ความแตกต่างในการใช้ทรัพยากรในการศึกษาค้นคว้าและเครื่องมือที่ใช้ในการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันกับสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษา

2.2.1 นักศึกษาเพศหญิงใช้ทรัพยากรในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำงานที่อาจารย์มอบหมาย และเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันในภาพรวมมากกว่าเพศชาย รายการที่ใช้มากกว่าเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ได้แก่ เอกสารประกอบการสอนรายวิชา บล็อก วิกิพีเดีย บรรณารักษ์ หนังสือในห้องสมุด อาจารย์ผู้สอน เพื่อนที่เรียนด้วยกัน และเพื่อน/ครอบครัว และรายการที่ใช้มากกว่าในชีวิตประจำวัน ได้แก่ วิกิพีเดีย เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ บรรณารักษ์ สารานุกรม เพื่อนที่เรียนด้วยกัน และเพื่อน/ครอบครัว ผลการศึกษาแตกต่างจากงานวิจัยของ Lim และ Kwon (2010) ที่ศึกษาความแตกต่างด้านเพศกับพฤติกรรมการสารสนเทศเกี่ยวกับวิกิพีเดีย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาพื้นฐานในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ของรัฐในแถบตะวันตกตอนกลางของประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษพบว่า นักศึกษาชายใช้วิกิพีเดียบ่อยกว่านักศึกษาหญิง และมีประสบการณ์ทางบวกกับคุณภาพสารสนเทศจากวิกิพีเดีย มากกว่านักศึกษาเพศหญิง อย่างไรก็ตามไม่เพียงแต่วิกิพีเดียเท่านั้นที่นักศึกษาเพศหญิงของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ใช้มากกว่านักศึกษาเพศชาย แต่เอกสารอีกหลายประเภทดังกล่าวข้างต้นก็ใช้มากกว่า ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Halder, Ray, และ Chakrabarty (2010) ที่ศึกษาความแตกต่างด้านเพศกับพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศในมหาวิทยาลัยของรัฐ 3 แห่งของเบงกอลตะวันตกประเทศอินเดีย มีจุดประสงค์เพื่อค้นหาว่าเพศเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยหรือไม่ ผลการวิจัยพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญขององค์ประกอบของการแสวงหาสารสนเทศกับเพศ โดยเพศหญิงมีคะแนนสูงในทุกองค์ประกอบของการค้นสารสนเทศเนื่องจากการวางแผนการสืบค้นที่ดีกว่า ในขณะที่นักศึกษาเพศชายมักจะค้นพบสารสนเทศที่ต้องการโดยความบังเอิญมากกว่า การค้นพบที่มีการกำหนดแนวทางการค้นไว้ล่วงหน้า

2.2.2 นักศึกษาที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน ใช้ทรัพยากรในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำงานที่อาจารย์มอบหมาย และใช้ในชีวิตประจำวันในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างรายข้อของการใช้เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย คือนักศึกษาช่วงอายุ 23-25 ปี ใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาน้อยกว่ากลุ่มช่วงอายุ 18-20 ปี และ 21-22 ปี และนักศึกษาช่วงอายุ 18-20 ปี ใช้ฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุดน้อยกว่ากลุ่มช่วงอายุ 21-22 ปี สำหรับการใช้นิตยสารในห้องสมุดเพื่อทำงานที่อาจารย์มอบหมายพบว่า นักศึกษาช่วงอายุ 21-22 ปี ใช้มากกว่ากลุ่มช่วงอายุ 18-20 ปี และนักศึกษาช่วงอายุ 21-22 ปี ปรึกษาอาจารย์ผู้สอนมากกว่ากลุ่มช่วงอายุ 18-20 ปี แม้ว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีจะมีช่วงอายุไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ความแตกต่างของการใช้ทรัพยากรในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายมีความแตกต่างกันในบางรายการ อาจจะเนื่องมาจากนักศึกษาในแต่ละช่วงอายุ มีสถานภาพด้านชั้นปีการศึกษาที่แตกต่างกันด้วย จึงทำให้ความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรแตกต่างกันไปตามลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาค้นคว้าเพื่อการทำงานที่อาจารย์มอบหมายของนักศึกษาระดับปริญญาตรีตามข้อ 2.2.3 ที่ใช้ฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุดมากกว่าชั้นปี 3 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำงานที่อาจารย์มอบหมายของนักศึกษาระดับปริญญาตรีตามข้อ 2.2.3 ที่ใช้ฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุดมากกว่าชั้นปี 3 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำงานที่อาจารย์มอบหมายของนักศึกษาระดับปริญญาตรีตามข้อ 2.2.3 ที่ใช้ฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุดน้อยกว่ากลุ่มช่วงอายุ 18-20 ปี

2.2.3 นักศึกษาที่อยู่ชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกัน ใช้ทรัพยากรในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำงานที่อาจารย์มอบหมาย และใช้ในชีวิตประจำวันในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างในรายข้อของการใช้เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ใช้ฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุดมากกว่าชั้นปี 3 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีการปรึกษาเพื่อน/ครอบครัวมากกว่าชั้นปี 4

ความแตกต่างในรายข้อของการใช้ในชีวิตประจำวัน คือ การใช้ฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุดเพื่อหาค้นหาข้อมูล พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีการใช้มากกว่าชั้นปีที่ 3 มีผลการวิจัยยืนยันว่าระยะเวลาของการเรียนหรือชั้นปี และสาขาวิชาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสารสนเทศของนักศึกษา ขณะที่เว็บและกลุ่มเพื่อนมีผลมากที่สุด (O'Brien & Symons, 2007)

2.2.4 นักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน ใช้ทรัพยากรในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายในภาพรวมแตกต่างกัน โดยนักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชามากกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ และนักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ใช้บล็อก (Blog) การปรึกษาอาจารย์ผู้สอนมากกว่านักศึกษากลุ่ม

สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ รวมทั้งใช้สารานุกรมมากกว่านักศึกษากลุ่มสาขาศิลปศาสตร์ ส่วนนักศึกษากลุ่มสาขาศิลปศาสตร์ มีการปรึกษาบรรณารักษ์ การปรึกษาเพื่อน/ครอบครัวมากกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

สำหรับการใช้ในชีวิตประจำวันในภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างในรายข้อ คือนักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาขาศิลปศาสตร์ มีการใช้อาจารย์ผู้สอนมากกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

จะเห็นได้ว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรในการศึกษาค้นคว้าที่อิงกับเอกสารมากกว่าการใช้แหล่งข้อมูลบุคคล

2.2.5 นักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ยต่างกัน ใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ค้นคว้าเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย และใช้ในชีวิตประจำวัน ในภาพรวมแตกต่างกัน โดยสำหรับการทำงานที่ได้รับมอบหมาย พบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.01-2.50 ใช้ฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุดมากกว่ากลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00 และกลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 ใช้ฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุดมากกว่ากลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00 ส่วนการปรึกษาบรรณารักษ์นั้น นักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.01-3.50 ใช้มากกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00 ส่วนนักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 มีการปรึกษาเพื่อนที่เรียนด้วยกันมากกว่ากลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00 สำหรับการปรึกษาเพื่อน/ครอบครัวนั้น กลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 ใช้มากกว่ากลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00

ส่วนการใช้ในชีวิตประจำวันในรายข้อพบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 ใช้ฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุดมากกว่านักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00 ส่วนการใช้บรรณารักษ์ นักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.01-2.50 ใช้มากกว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00

อาจสรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 3.51-4.00 มีพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรในการศึกษาค้นคว้าที่หลากหลายรูปแบบมากกว่ากลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00

3. การประเมินสารสนเทศจากห้องสมุดและจากเว็บไซต์เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

3.1 ผลการศึกษาในภาพรวม

นักศึกษามีความเข้าใจที่เหมาะสมในการเลือกเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินสารสนเทศที่ใช้ในการเรียน และที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเห็นได้จากประเด็นที่นักศึกษานำมาใช้ในการประเมินสารสนเทศจากห้องสมุด คือ สารสนเทศนั้นมี

บรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงหรือไม่ และผู้เขียนน่าเชื่อถือเพียงใด

ส่วนการประเมินสารสนเทศจากเว็บไซต์สำหรับการเรียนและในชีวิตประจำวัน จะเห็นได้ว่านักศึกษาใช้หลักการที่ใกล้เคียงกันในการประเมินสารสนเทศที่สืบค้นได้จากเว็บไซต์ เช่น การพิจารณาจากความทันสมัย ความน่าเชื่อถือของผู้ให้ข้อมูล และความหลากหลายมุมมองของเนื้อหา และการระบุแหล่งที่มาของแนวคิด ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญและมีความเหมาะสมตามเกณฑ์มาตรฐาน และใช้เกณฑ์การเรียนรู้ของตนเองเป็นส่วนน้อย หากวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ต่อไปนี้ในการประเมินเว็บไซต์ในกรณีที่ใช้ในการเรียน มากกว่า ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ความทันสมัย แผนผังหรือภาพประกอบ การเชื่อมโยงของเว็บไซต์ไปยังเว็บไซต์อื่น และนักศึกษากลุ่มใหญ่ใช้เกณฑ์ที่นอกเหนือจากนั้นในการประเมินเว็บไซต์ในกรณีที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ความน่าเชื่อถือของผู้ให้ข้อมูลในเว็บไซต์ ความหลากหลายมุมมองของเว็บไซต์ การระบุแหล่งอ้างอิงแนวคิดในเว็บไซต์ ส่วนเว็บไซต์ที่มาจากการแนะนำของบรรณารักษ์เป็นเกณฑ์การประเมินที่นักศึกษาน้อยที่สุด

จากผลการศึกษาที่พบว่า เกณฑ์ประเมินสารสนเทศจากเว็บไซต์นั้น นักศึกษาให้ความสำคัญกับประเด็นความน่าเชื่อถือของผู้ให้ข้อมูลในเว็บไซต์ ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาของ Head และ Eisenberg (2009) ที่พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับเรื่อง การออกแบบส่วนต่อประสานของเว็บไซต์ นอกจากนี้ผลการศึกษาของ Metzger, Flanagin, และ Zwarun (2003) พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ของรัฐ ชอบความสามารถของอินเทอร์เน็ตด้านการเพิ่มปริมาณผลลัพธ์ที่ได้จากการสืบค้น และไม่รู้สึกรบกวนกังวลเรื่องความน่าเชื่อถือได้ของสารสนเทศออนไลน์ ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากนักศึกษากลุ่มนั้นมีทักษะในการประเมินสารสนเทศแล้ว จึงให้ความสำคัญกับประเด็นอื่นที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสืบค้นของตนเองมากกว่า นักศึกษาจึงควรฝึกฝนทักษะการประเมินสารสนเทศโดยการคิดอย่างมีวิจารณญาณและระมัดระวังจนเป็นลักษณะนิสัย

3.2 ความแตกต่างในการประเมินสารสนเทศจากห้องสมุดเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายกับสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษา

3.2.1 นักศึกษาเพศหญิงมีการประเมินสารสนเทศที่ค้นหาได้เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายในภาพรวมมากกว่าเพศชาย รายการที่มีการประเมินมากกว่า ได้แก่ การประเมินสารสนเทศเกี่ยวกับเนื้อหาที่หลากหลายมุมมองหรือไม่ ผู้เขียนบอกหรือแปลว่าได้แนวคิดต่างๆ มาจากใครและ

บรรณารักษ์แนะนำการใช้แหล่งข้อมูลนี้หรือไม่

3.2.2 นักศึกษาที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน มีการประเมินสารสนเทศที่ค้นหาได้เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างในรายข้อ คือ นักศึกษาช่วงอายุ 18-20 ปี มีการประเมินสารสนเทศที่ทำมาได้ว่า กรณีที่เป็นแผนผังมีข้อมูลสำคัญประกอบหรือไม่ มากกว่าช่วงอายุ 23-25 ปี สำหรับประเด็นการประเมินสารสนเทศที่ทำมาได้ โดยให้ความสำคัญถึงการได้ยินถึงแหล่งข้อมูลนี้มาก่อนหรือไม่นั้น นักศึกษาช่วงอายุ 21-22 ปี มีการประเมินมากกว่านักศึกษช่วงอายุ 23-25 ปี และกลุ่มอายุช่วงอายุ 21-22 ปี ให้ความสำคัญกับการเคยใช้แหล่งข้อมูลนี้มาก่อนหรือไม่มากกว่ากลุ่มช่วงอายุ 23-25 ปี

3.2.3 นักศึกษาชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกัน ใช้เกณฑ์ในการประเมินสารสนเทศจากห้องสมุดโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3.2.4 นักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน ใช้เกณฑ์ในการประเมินสารสนเทศจากห้องสมุดเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างในรายข้อ คือ นักศึกษากลุ่มสาขาศิลปศาสตร์ใช้เกณฑ์การประเมินสารสนเทศจากห้องสมุดเกี่ยวกับผู้พิมพ์คือใคร สูงกว่านักศึกษสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ส่วนเกณฑ์การประเมินสารสนเทศจากห้องสมุดเกี่ยวกับการแนะนำของบรรณารักษ์ พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาศิลปศาสตร์ใช้มากกว่ากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

3.2.5 นักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยแตกต่างกัน ใช้เกณฑ์ในการประเมินสารสนเทศจากห้องสมุดเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างในรายข้อ คือ นักศึกษาที่ผลการเรียนเฉลี่ย 2.01-2.50 ใช้เกณฑ์การประเมินสารสนเทศจากห้องสมุดเกี่ยวกับการแนะนำการใช้แหล่งข้อมูลของบรรณารักษ์ มากกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.01-3.50 และ 3.51-4.00

จะเห็นว่านักศึกษาที่สถานภาพส่วนบุคคลแตกต่างกัน แต่การประเมินสารสนเทศจากห้องสมุดเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างในรายข้อ อาจกล่าวได้ว่านักศึกษาใช้เกณฑ์ในการประเมินสารสนเทศในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกันในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

3.3 ความแตกต่างของเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินสารสนเทศจากเว็บเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

3.3.1 นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงใช้เกณฑ์การประเมินเนื้อหาของเว็บที่ใช้เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

และใช้ในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน โดยนักศึกษาเพศหญิงมีการใช้เกณฑ์ต่อไปนี้มีมากกว่าเพศชาย ในการประเมินเนื้อหาของเว็บเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย คือ เนื้อหาของเว็บไซต์นั้น น่าเชื่อถือเพียงใด เว็บไซต์นั้นมีบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงหรือไม่ ท่านเคยได้ยินเว็บไซต์นี้มาก่อนหรือไม่ และท่านเคยใช้เว็บไซต์นี้มาก่อนหรือไม่ และเพศหญิงมีการใช้เกณฑ์การเคยใช้เว็บไซต์นี้มาก่อนหรือไม่ มากกว่าเพศชายในการประเมินเนื้อหาของเว็บเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

3.3.2 นักศึกษาที่มีช่วงอายุ และ ชั้นปี ที่ศึกษาที่แตกต่างกัน ใช้เกณฑ์การประเมินเนื้อหาของเว็บที่ใช้เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและการใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายข้อ แต่มีความแตกต่างในรายข้อของการใช้เกณฑ์การประเมินเนื้อหาของเว็บที่ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษาตามกลุ่มชั้นปี กล่าวคือ นักศึกษาชั้นปี 2 ใช้เกณฑ์การประเมินว่าเว็บไซต์นั้นทันสมัยมากน้อยเพียงใด มากกว่าชั้นปี 4

3.3.3 นักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน ใช้เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินสารสนเทศจากเว็บเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างกันในรายข้อ คือ นักศึกษากลุ่มสาขา ศิลปศาสตร์ใช้เกณฑ์การประเมินสารสนเทศจากเว็บเกี่ยวกับบรรณารักษ์แนะนำการใช้เว็บไซต์หรือไม่ มากกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ แต่พบว่านักศึกษายู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกันใช้เกณฑ์ในการประเมินสารสนเทศจากเว็บเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันโดยภาพรวมแตกต่างกัน โดยนักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ใช้เกณฑ์การประเมินที่อยู่ของเว็บไซต์คืออะไร มากกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

3.3.4 นักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยแตกต่างกัน ใช้เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินสารสนเทศจากเว็บเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ใช้เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินสารสนเทศจากเว็บเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันโดยภาพรวมแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.01-2.50 ใช้เกณฑ์การประเมินว่า บรรณารักษ์แนะนำการใช้เว็บไซต์นี้มาก่อนหรือไม่ มากกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00

เมื่อเปรียบเทียบการใช้เกณฑ์การประเมินเนื้อหาของเว็บที่ใช้เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและใช้ใน ชีวิตประจำวัน ตามสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการเปรียบเทียบระหว่างเพศ และกลุ่มสาขาวิชาที่มีความแตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะว่า ตัวแปรเพศและสาขาวิชาส่งผลต่อพฤติกรรมการศึกษาค้นคว้า มากกว่า ตัวแปรชั้นปีที่ศึกษาและผลการเรียน ซึ่งผลการศึกษานี้

ทั้งมีความเหมือนและแตกต่างจากผลการศึกษาของ Ajiboye (2007) ที่พบว่า เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และรายวิชาที่เรียน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษา

3.4 ความแตกต่างของการใช้ผู้ช่วยประเมินสารสนเทศจากเว็บเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

3.4.1 นักศึกษาเพศหญิงใช้ผู้ช่วยประเมินสารสนเทศจากเว็บเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันในภาพรวม มากกว่าเพศชาย รายการที่ใช้มากกว่า ได้แก่ การใช้บรรณารักษ์ เพื่อนที่เรียนด้วยกัน และเพื่อน/ครอบครัว

3.4.2 นักศึกษาที่มีช่วงอายุ และชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกัน ใช้ผู้ช่วยประเมินสารสนเทศจากเว็บเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างรายข้อของการใช้ใน ชีวิตประจำวัน คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ใช้เพื่อน/ครอบครัวเป็นผู้ช่วยประเมินข้อมูลมากกว่าชั้นปีที่ 3

3.4.3 นักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน ใช้เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินสารสนเทศจากเว็บเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย และเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมแตกต่างกัน โดยในการทำงานที่ได้รับมอบหมายนั้น นักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ใช้อาจารย์ผู้สอนบรรณารักษ์ เพื่อนที่เรียนด้วยกัน และเพื่อน/ครอบครัว เป็นผู้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูลเพื่อการเรียนมากกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ส่วนการใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ และนักศึกษากลุ่มสาขา ศิลปศาสตร์ ใช้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ประเมินแหล่งข้อมูลมากกว่า นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และพบว่านักศึกษากลุ่ม สาขาศิลปศาสตร์ ใช้บรรณารักษ์ และใช้เพื่อน/ครอบครัวเป็นผู้ประเมินแหล่งข้อมูลมากกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

3.4.4 นักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยแตกต่างกัน ใช้เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินสารสนเทศจากเว็บเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ในภาพรวมแตกต่างกัน โดยในการทำงานที่ได้รับมอบหมายนั้น นักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 ใช้บรรณารักษ์ และเพื่อน/ครอบครัว เป็นผู้ช่วยเพื่อประเมินแหล่งข้อมูลเพื่อการเรียน มากกว่ากลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.01-3.50

ส่วนการใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 ใช้เพื่อนที่เรียนด้วยกันเป็นผู้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูล มากกว่านักศึกษาที่มี

ผลการเรียนเฉลี่ย 3.01-3.50 และ ใช้เพื่อน/ครอบครัว เป็นผู้ช่วย
ประเมินแหล่งข้อมูลมากกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ย
3.01-3.50 และ 3.51-4.00

4. แนวทาง วิธีการ รูปแบบ และเครื่องมือที่ใช้ในการ
ศึกษาค้นคว้าสารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการทำงานที่ได้รับ
มอบหมาย

4.1 ผลการศึกษาในภาพรวม

จากผลการศึกษาแนวทาง วิธีการ และรูปแบบ
การศึกษาค้นคว้าสารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการทำงานที่
ได้รับมอบหมาย พบว่า นักศึกษามีแนวทางในการศึกษาค้นคว้า
ของนักศึกษาที่เหมาะสม คือ นักศึกษาเริ่มต้นโดยการคิดหา
คำค้นก่อน รองลงมาด้วยการวางโครงร่างการทำงานและ
วางแผนการค้นคว้าทั้งหมดไว้เป็นแนวทางในการทำงานที่
ได้รับมอบหมาย และมีระบบการจัดการข้อมูลที่ค้นหาได้ระหว่าง
การศึกษาค้นคว้า ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการแนะนำของอาจารย์
ที่มอบหมายงาน หรือการเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการรู้
สารสนเทศของมหาวิทยาลัย กล่าวได้ว่านักศึกษารู้สารสนเทศ
ตามมาตรฐานสมรรถนะการรู้สารสนเทศสำหรับการอุดมศึกษา
(Information Literacy Competency Standards for High-
er Education) ซึ่งพัฒนาโดยสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและ
ห้องสมุดวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกา (Association of College
and Research Libraries, 2000) โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 1
และ มาตรฐานที่ 2 โดยมีตัวบ่งชี้ความสำเร็จ คือ การที่นักศึกษา
สามารถกำหนดสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศที่จะใช้ สามารถ
เข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการ บันทึกและจัดการสารสนเทศและ
แหล่งสารสนเทศได้ นอกจากนี้ ยังพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่
จะไม่ทำงานที่อาจารย์มอบหมายซ้ำกับหัวข้อที่เคยทำมาแล้ว
และนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดในการศึกษาค้นคว้า
เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย คือ การทำรายงานเสร็จ
รองลงมาคือ การสอบผ่านวิชานั้นๆ และการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ
ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของ
นักศึกษาและสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยโดยเฉพาะ
ระดับปริญญาตรีด้านทักษะทางปัญญาที่ระบุว่า นักศึกษา
สามารถหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูล
แนวคิดและหลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้
ข้อมูลในการแก้ปัญหาและงานอื่นๆ ด้วยตนเอง (คณะกรรมการ
การอุดมศึกษา, 2552)

ถึงแม้ว่านักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าได้อย่าง
เหมาะสมเพื่อการทำงานที่นักศึกษาได้รับมอบหมายจากผู้สอน
โดยส่วนใหญ่จะเป็นการนำเสนอผลงานในชั้นเรียนประกอบ
รายงานนั้น พบว่า ในการทำงานดังกล่าวประเด็นที่นักศึกษา

ให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ การใส่มุมมองของตนเองไว้
ในรายงานนั้น แสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่อาจจะ
ทำรายงานโดยการเรียบเรียงจากข้อมูลที่ได้อ่านเข้ามาและ
นำเสนอ โดยยังขาดส่วนที่วิเคราะห์จากความรู้และความคิด
ของตน หากเป็นเช่นนี้จริงนักศึกษาจำเป็นต้องได้รับคำแนะนำ
และส่งเสริมด้านทักษะการคิดมากขึ้นจากอาจารย์ในการทำ
รายงานหรือการเขียนงานวิชาการที่จะต้องมีส่วนที่เป็นประเด็น
การวิเคราะห์ และมุมมองต่างๆ ที่แสดงถึงความเข้าใจและ
สามารถวิเคราะห์ เติมเต็ม และต่อยอดความรู้ในเรื่องนั้นๆ ได้
ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา

4.2 ความแตกต่างของแนวทาง วิธีการ และรูปแบบ
การศึกษาค้นคว้าสารสนเทศเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
และเพื่อใช้ในชีวิตรประจำวันกับสถานภาพส่วนบุคคลของ
นักศึกษา

4.2.1 นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง
มีแนวทาง รูปแบบ และวิธีการค้นคว้าในภาพรวมไม่แตกต่างกัน
แต่มีความแตกต่างในรายข้อ คือ นักศึกษาเพศหญิงใช้เวลา
ในการทำงานแต่ละชิ้นเท่าๆ กันมากกว่าเพศชาย

4.2.2 นักศึกษาที่มีช่วงอายุ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่ม
สาขาวิชา และผลการเรียนเฉลี่ยที่แตกต่างกัน มีแนวทาง รูปแบบ
และวิธีการค้นคว้าในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่าง
ในรายข้อของนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชา คือ นักศึกษาสาขา
วิทยาศาสตร์สุขภาพ มีรูปแบบและวิธีการค้นคว้าของนักศึกษา
เกี่ยวกับการเพิ่มมุมมองของนักศึกษาเองในงานค้นคว้ามากกว่า
นักศึกษาศาสาศิลป์ศาสตร์

4.3 ความแตกต่างในการใช้เครื่องมือศึกษาค้นคว้า
สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

4.3.1 นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง
ใช้เครื่องมือเพื่อศึกษาค้นคว้าสารสนเทศเพื่อการทำงานที่
ได้รับมอบหมายในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่าง
ในรายข้อ คือ นักศึกษาเพศหญิงใช้เครื่องมือเกี่ยวกับบริการ
แจ้งข่าวมากกว่าเพศชาย แต่ใช้การค้นคว้าในสภาพแวดล้อม
เสมือนน้อยกว่าเพศชาย

4.3.2 นักศึกษาที่มีช่วงอายุ ชั้นปีที่ศึกษา
สาขาวิชา และผลการเรียนเฉลี่ยแตกต่างกัน ใช้เครื่องมือที่ใช้
ในการค้นคว้าเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายในภาพรวม
ไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างในรายข้อ คือ

นักศึกษาช่วงอายุ 23-25 ปี ใช้การสร้าง
บล็อกมากกว่ากลุ่มช่วงอายุ 21-22 ปี

นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ใช้เว็บไซต์สำหรับแชร์
ภาพมากกว่าชั้นปีที่ 3

นักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ใช้การ

ค้นคว้าในสภาพแวดล้อมเสมือน การสร้างบล็อก การสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ตในลักษณะเดียวกับการใช้โทรศัพท์ และการใช้เวทียออนไลน์ที่เข้าไปถามคำถามและมีผู้ตอบมากกว่านักศึกษา กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ นอกจากนั้นนักศึกษากลุ่มสาขา ศิลปศาสตร์มีการใช้การค้นคว้าในสภาพแวดล้อมเสมือน และการสร้างบล็อกมากกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

นักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 ใช้โปรแกรมจัดการเวลาทางออนไลน์ที่แชร์กันได้เพื่อทำงานที่อาจารย์มอบหมายมากกว่านักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00 และนักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ย 3.01-3.50 ใช้มากกว่ากลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00 สำหรับการค้นคว้าในสภาพแวดล้อมเสมือนเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายนั้น นักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ย 2.01-2.50 และ 2.51-3.00 ใช้มากกว่ากลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.01-3.50 และ 3.51-4.00

4.4 ความแตกต่างของประเด็นที่นักศึกษาให้ความสำคัญในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

4.4.1 นักศึกษาเพศหญิงมีประเด็นที่ให้ความสำคัญในการทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยภาพรวมแตกต่างจากเพศชาย โดยนักศึกษาเพศหญิงให้ความสำคัญกับการได้คะแนนดี การสอบผ่านวิชานั้นๆ การทำรายงานที่มีความยาวกำหนด มีรายการอ้างอิงครบตามจำนวนที่กำหนด การได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และการได้ทำให้พ่อแม่ประทับใจที่ได้คะแนนดีมากกว่านักศึกษาเพศชาย

4.4.2 นักศึกษาที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน มีประเด็นที่ให้ความสำคัญในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างเป็นรายข้อ คือ นักศึกษาช่วงอายุ 18-20 ปี ให้ความสำคัญกับประเด็นการดำเนินการศึกษาค้นคว้าในหัวข้อนั้นๆ ได้อย่างครอบคลุม การได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย และการได้ทำให้อาจารย์ประทับใจในความสามารถทางปัญญามากกว่ากลุ่มช่วงอายุ 23-25 ปี ส่วนกลุ่มช่วงอายุ 21-22 ปี ให้ความสำคัญกับประเด็นการได้ทำให้อาจารย์ประทับใจในความสามารถทางปัญญามากกว่าช่วงอายุ 23-25 ปี

4.4.3 นักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกัน มีประเด็นที่ให้ความสำคัญในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยภาพรวมแตกต่างกัน โดยนักศึกษาระดับปีที่ 2 ให้ความสำคัญกับประเด็นการสอบผ่านวิชานั้นๆ การมีรายการอ้างอิงครบตามจำนวนที่กำหนด การดำเนินการศึกษาค้นคว้าในหัวข้อนั้นๆ ได้อย่างครอบคลุม การได้ปรับปรุงทักษะการเขียน การได้ปรับปรุงทักษะการสืบค้น การได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ การได้ทำให้อาจารย์ประทับใจที่ได้คะแนนดี และการได้มีโอกาสคิดสร้างสรรค์ในการทำรายงานมากกว่าชั้นปี 3

นอกจากนั้นนักศึกษาระดับปีที่ 2 ยังให้ความสำคัญกับประเด็นการสอบผ่านวิชานั้นๆ การทำรายงานเสร็จ การทำรายงานที่มีความยาวกำหนด การดำเนินการศึกษาค้นคว้าในหัวข้อนั้นๆ ได้อย่างครอบคลุม การพบคำตอบที่จะนำไปใส่ไว้ในรายงานเพื่อแสดงว่าได้ค้นคว้าจริง การได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ การได้ทำให้อาจารย์ประทับใจในความสามารถทางปัญญา การได้ทำให้อาจารย์ประทับใจที่ได้คะแนนดี และการได้มีโอกาสคิดสร้างสรรค์ในการทำรายงานมากกว่าชั้นปี 4

4.4.4 นักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษาแตกต่างกัน มีประเด็นที่ให้ความสำคัญในการทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยภาพรวมแตกต่างกัน โดยนักศึกษากลุ่มสาขา วิชาวิทยาศาสตร์ให้ความสำคัญกับประเด็น การได้คะแนนสอบดี การมีรายการอ้างอิงครบตามจำนวนที่กำหนด การใส่มุมมองของตนเองในรายงาน การได้ทำให้อาจารย์ประทับใจในความสามารถทางปัญญา การได้ทำให้อาจารย์ประทับใจที่ได้คะแนนดี มากกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

นอกจากนั้นนักศึกษากลุ่มสาขา ศิลปศาสตร์ให้ความสำคัญกับประเด็นการได้คะแนนสอบดี การมีรายการอ้างอิงครบตามจำนวนที่กำหนด การใส่มุมมองของตนเองในรายงาน การได้ทำให้อาจารย์ประทับใจในความสามารถทางปัญญา การได้ทำให้อาจารย์ประทับใจที่ได้คะแนนดี และการได้มีโอกาสคิดสร้างสรรค์ในการทำรายงานมากกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

4.4.5 นักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยแตกต่างกัน มีประเด็นที่ให้ความสำคัญในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยนักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 ให้ความสำคัญกับประเด็นการมีรายการอ้างอิงครบตามจำนวนที่กำหนดมากกว่านักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00

5. ปัญหาและอุปสรรคของนักศึกษาในกระบวนการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

5.1 ผลการศึกษาในภาพรวม

แม้นักศึกษาจะเข้าใจในกระบวนการสืบค้นว่า จะต้องทำอะไรบ้าง แต่นักศึกษามักจะประสบปัญหาในการกำหนดหัวข้อที่ศึกษาที่กว้างเกินไป เนื่องจากเวลาเลือกประเด็นศึกษานักศึกษามักจะใช้คำสำคัญในการสืบค้นที่เป็นแนวคิดเดี่ยว ในขณะที่ผู้สอนมุ่งหวังให้นักศึกษาทำงานในหัวข้อที่กำหนดแบบบูรณาการความรู้ มีการเชื่อมโยงกับมิติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น นักศึกษาจึงเลือกระบุว่า ตนเองประสบปัญหาในขณะที่สืบค้นข้อมูลเพื่อการเรียนตามลำดับดังนี้ คือ การตีกรอบหัวข้องานให้แคบลง การเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ได้จากผลการสืบค้นที่ไม่ตรง

กับหัวข้อ การตัดสินใจที่น่าเชื่อถือของเว็บไซต์ และการกำหนดหัวข้อ ส่วนประเด็นที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดสำหรับที่นักศึกษา คือ การจดบันทึก

เพื่อการส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการคิดและการนำเสนอผลการศึกษาในลักษณะต่างๆ ได้อย่างน่าสนใจ และเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ในการพัฒนาผลงานทางวิชาการในอนาคต นักศึกษาจำเป็นต้องได้รับการชี้แนะจากอาจารย์ มีกิจกรรมการวิพากษ์ผลงานวิชาการในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ได้ศึกษาตัวอย่างงานวิชาการที่มีคุณภาพ และได้เข้าร่วมการฟังการบรรยายและการนำเสนอผลงานทางวิชาการในโอกาสต่างๆ ให้มากขึ้น

ส่วนปัญหาและอุปสรรคของนักศึกษาในกระบวนการสืบค้นสารสนเทศเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันพบว่า นักศึกษามีปัญหาในการประเมินแหล่งข้อมูลที่ค้นหาได้ การตีกรอบหัวข้อให้แคบลง และการรวบรวมแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่ได้มาจากการสืบค้น แต่ไม่มีปัญหาในการหาข้อมูลที่จะใช้จากเว็บนั้น เนื่องจากการค้นหาข้อมูลในเว็บนั้นจะได้ผลลัพธ์การค้นหาจำนวนมาก เนื่องจากปริมาณสารสนเทศที่เผยแพร่ในเว็บมีจำนวนมากเช่นกัน ปัญหาที่ประสบก็คือ การประเมินว่าสารสนเทศใดที่ควรนำมาใช้ ถูกต้อง และน่าเชื่อถือ นักศึกษาจึงควรได้รับการเสริมทักษะการสืบค้นที่สามารถค้นหาสารสนเทศที่มีคุณลักษณะดังกล่าว โดยบรรณารักษ์เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างทักษะสารสนเทศ (information literacy) ให้แก่นักศึกษา โดยการออกแบบการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่น่าสนใจ ใช้สื่ออย่างเหมาะสม และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

5.2 ความแตกต่างของปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันกับสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษา

5.2.1 นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง ประสบความยากง่ายในขั้นตอนการสืบค้นเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างในรายข้อ คือ นักศึกษาเพศหญิงพบว่า ยากที่จะเริ่มต้นทำงานที่ได้รับมอบหมาย และยากที่จะรู้ว่าทำงานชิ้นนี้ได้ดีหรือไม่มากกว่านักศึกษาเพศชาย

สำหรับการประสบความสำเร็จในขั้นตอนการสืบค้นเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันนั้น พบว่า มีความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง โดยเพศหญิงให้ความสำคัญกับความยากง่ายในประเด็นต่อไปนี้สูงกว่าเพศชาย คือ ความยากที่การตีกรอบหัวข้องานให้แคบลง ยากที่การกำหนดคำค้น ยากที่การค้นหาบทความในฐานข้อมูลวิจัยในห้องสมุด ยากที่จะหาข้อมูลที่ใช่จากเว็บ ยากที่การหาข้อมูลที่ทันสมัย ยากที่ต้อง

เลือกข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตประจำวันนำมาใช้ไม่ตรงกับหัวข้อ และยากที่ต้องรวบรวมแหล่งข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นเข้าไว้ด้วยกัน

5.2.2 นักศึกษาที่มีช่วงอายุ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา และผลการเรียนเฉลี่ยแตกต่างกัน ประสบความยากง่ายในขั้นตอนการสืบค้นเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างในรายข้อของการสืบค้นเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย คือ

นักศึกษามีช่วงอายุ 23-25 ปี ประสบความยากที่ต้องตัดสินใจว่าทำงานเสร็จแล้วหรือยัง มากกว่ากลุ่มช่วงอายุ 18-20 ปี และ ช่วงอายุ 21-22 ปี

นักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 ประสบความยากที่ต้องรู้ว่าการใช้แหล่งข้อมูลที่ค้นหาได้เป็นการขโมยหรือไม่ มากกว่านักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00 และนักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ย 2.01-2.50 ประสบความยากที่ต้องตัดสินใจว่าทำงานเสร็จแล้วหรือยังมากกว่านักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00

สำหรับความแตกต่างในรายข้อของการสืบค้นเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน พบว่า นักศึกษาในกลุ่มสาขาศิลปศาสตร์ประสบความยากที่การเริ่มต้นค้นคว้าเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ยากที่การระบุว่าจะต้องการอะไรจากการค้นคว้าเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ยากที่การตีกรอบหัวข้องานให้แคบลง ยากที่การกำหนดคำค้น ยากที่จะหาข้อมูลที่ได้จากเว็บ ยากที่ต้องอ่านเอกสารที่ค้นหาได้ ยากที่ต้องตัดสินใจว่าค้นคว้าเสร็จแล้วหรือยัง มากกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

นักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ประสบความยากที่การประเมินแหล่งข้อมูลที่ค้นหาได้ ยากที่รู้ว่าคำตอบที่กำลังค้นหานั้นมีอยู่ในเว็บแน่ๆ แต่หาไม่พบ ยากที่ต้องรวบรวมแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการสืบค้นเข้าไว้ด้วยกัน ยากที่ต้องตัดสินใจว่าค้นคว้าเสร็จแล้วหรือยัง มากกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

นักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประสบความยากที่การประเมินแหล่งข้อมูลที่ค้นหาได้มากกว่านักศึกษาสาขาศิลปศาสตร์

6. บทบาทของบรรณารักษ์ในการประเมินแหล่งข้อมูลและสารสนเทศให้แก่ักศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ร้องขอเพื่อนที่เรียนด้วยกันให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูลทั้งสำหรับการเรียนและการใช้ในการชีวิตประจำวัน รองลงมาเป็นอาจารย์ผู้สอน และที่ใช้น้อยที่สุดคือ บรรณารักษ์ อาจกล่าวได้ว่าผู้ที่ทำหน้าที่ในการจัดการและบริการสารสนเทศ กลายเป็นบุคคลที่นักศึกษาให้ความสำคัญน้อยที่สุดในทุกรายการทั้งในฐานะที่เป็นผู้ช่วยในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการทำงานที่อาจารย์มอบหมายและในชีวิต

ประจำวัน และในฐานะที่เป็นผู้ช่วยในการประเมินสารสนเทศหรือให้คำแนะนำ จากผลการศึกษาของ ชุมจิตต์ แซ่ฉั่น (2549) ที่พบว่า ปัญหาด้านการสืบค้นของนักศึกษาโดยทั่วไป คือ มีทักษะการสืบค้นสารสนเทศในระดับน้อย ด้านการใช้เครื่องมือสืบค้นโดยเฉพาะการคิดและการเลือกใช้คำค้น พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ทราบความแตกต่างระหว่าง คำสำคัญ หัวเรื่อง และไม่เคยใช้วิธีการสืบค้นขั้นสูงในการสืบค้น เมื่อมีปัญหาในการใช้คำค้นและการสืบค้นขั้นสูงจึงไม่ชำนาญและเป็นอุปสรรคในการได้สารสนเทศที่ตนต้องการ จะเห็นได้ว่าปัญหาต่างๆ ดังกล่าวที่นักศึกษาประสบสามารถใช้บริการได้จากบรรณารักษ์ทั้งในฐานะผู้ช่วยค้นคว้าชี้แนะแหล่งข้อมูล รวมทั้งเป็นผู้ให้ทักษะสารสนเทศแก่นักศึกษา

ห้องสมุดและบรรณารักษ์จะมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อบริบทของการเรียนรู้ยุคใหม่ ทั้งในฐานะเป็นผู้จัดการและผู้ให้บริการแหล่งข้อมูล เป็นผู้เชี่ยวชาญในการแนะนำแหล่งข้อมูลแก่นักศึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญในการบูรณาการและปรับแต่งข้อมูลให้เหมาะสมกับความต้องการใช้งาน เพื่อตอบสนองสังคมการเรียนรู้ในอนาคต เนื่องจากการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากจากวิธีการสอนแบบดั้งเดิม (Traditional learning approach) ที่เน้นการบรรยายของผู้สอนไปสู่การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-based learning approach) ที่นักศึกษาจะมีบทบาทสำคัญในการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ต้องมีการค้นคว้าหาข้อมูล ความรู้ และนำสู่การอภิปรายแลกเปลี่ยนในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

ดังได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นแล้ว อาจกล่าวได้ว่านักศึกษาใช้ห้องสมุดโดยมุ่งใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่มีในห้องสมุดมากกว่าใช้บริการของบรรณารักษ์ บทบาทของบรรณารักษ์ควรจะเป็นเช่นไรในยุคดิจิทัลที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้จากทุกที่ ทุกเวลา ทั้งบทบาทที่ควรจะเป็นตามวิชาชีพและบริบททางสารสนเทศที่เปลี่ยนไป รวมทั้งบทบาทตามความคาดหวังจากผู้ใช้บริการ ถึงเวลาของการทบทวนบทบาทเหล่านี้ร่วมกันขององค์กรที่ให้บริการสารสนเทศ ห้องสมุด และ สถาบันการศึกษาที่ผลิตบรรณารักษ์ตลอดจนผู้อยู่ในวงวิชาชีพนี้และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอแนะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ และทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษา ซึ่งเป็นผลที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับผลการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัย

1.1 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรนำนโยบายการสนับสนุนให้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสู่การปฏิบัติ

ทั่วทั้งสถาบัน โดยต้องมอบหมายให้คณาจารย์ทำความเข้าใจกับนักศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง สร้างความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการสร้างความรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเตรียมความพร้อมบัณฑิตในการก้าวไปสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based economy) ซึ่งมีการใช้ความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยหลักในการผลิตและพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศ การพัฒนาความรู้และการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนากำลังคน สร้างโอกาสให้ทุกคนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ก้าวทันกับโลกยุคข้อมูลข่าวสารและวิทยาการสมัยใหม่

1.2 การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา มีปัจจัยที่ควรคำนึงถึง คือ การพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน รวมทั้งบรรยากาศของการเรียนการสอน บทบาทของอาจารย์ กระบวนการสอน และการสะท้อนการเรียนรู้เพื่อมุ่งพัฒนานักศึกษาที่มีกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีปัญญาและความสามารถในการแข่งขันในสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ดังกล่าวข้างต้น นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศให้แก่นักศึกษาที่ชัดเจน เพื่อให้ได้ผลในทางปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย

2.1 ห้องสมุดควรจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และการเรียนรู้ด้วยตนเองในรูปแบบต่างๆ โดยเน้นพื้นที่ที่อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนทัศนะ การเรียนแบบร่วมมือ และการทำงานร่วมกันของนักศึกษา

2.2 ห้องสมุดร่วมกับอาจารย์ในการพัฒนาทักษะการวิจัยของนักศึกษาปริญญาตรี โดยจัดกิจกรรมการให้ความรู้และพัฒนาทักษะการวิจัย เน้นการวิจัยเพื่อหาวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมของนักศึกษา และการวิจัยเพื่อเรียนรู้ชุมชน และสร้างองค์ความรู้ของชุมชน รวมทั้งร่วมพัฒนาทักษะการนำเสนอความคิดเชิงวิพากษ์ให้แก่นักศึกษา โดยเชื่อมโยงกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด เพื่อส่งเสริมการใช้ห้องสมุดและการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศให้แก่นักศึกษาผ่านการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

3.1 จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพบปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการสืบค้นสารสนเทศเพื่อใช้ในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย คือ การกำหนดขอบเขตของหัวข้องานให้แคบลงหรือให้มีความเฉพาะเจาะจง การเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ได้จาก

ผลการสืบค้นที่ไม่ตรงกับหัวข้อ และการตัดสินใจที่น่าเชื่อถือของเว็บไซต์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงานที่นักศึกษาได้รับมอบหมายและความสามารถของนักศึกษาในการทำงานครั้งต่อไป บรรณารักษ์จึงควรจัดบริการให้คำปรึกษาในเรื่องดังกล่าวทั้งในลักษณะตามความต้องการเฉพาะบุคคล และเป็นกลุ่ม

3.2 บรรณารักษ์ควรร่วมมืออย่างเข้มแข็งและต่อเนื่องกับคณะต่างๆ และคณาจารย์ ในการพัฒนานักศึกษาให้มี Information Literacy ผ่านกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลาย และเชื่อมโยงกับผลลัพธ์สำคัญที่ได้จากการเรียนรู้ตาม TQF และร่วมพัฒนา ICT Literacy ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการเป็นพลเมืองในสังคมดิจิทัลเพื่อใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัย รับผิดชอบ และสร้างคุณค่าเพิ่มโดยการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการร่วมกันสร้างผลงานหรือปฏิบัติการกิจกรรมตามบริบทการเรียนรู้ไร้พรมแดนในอนาคต

4. ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัย

4.1 แม้ปัจจุบันอาจารย์บางส่วนจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนและผู้ควบคุมในชั้นเรียน มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ แต่นักศึกษาบางส่วนยังไม่เข้าใจวิธีการเรียนดังกล่าว และใช้ความพยายามขั้นต่ำในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งผลให้นักศึกษาไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนทั้งในส่วนของเนื้อหาและวิธีการการเรียนรู้ อาจารย์จำเป็นต้องฝึกนักศึกษาให้รู้จักใช้กลวิธีการเรียนแบบต่างๆ มากขึ้น และเรียนรู้อย่างเข้าใจทั้งในสาระและวิธีเรียนรู้

4.2 อาจารย์สามารถร่วมมือกับบรรณารักษ์ หรือให้บรรณารักษ์มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษา เช่น ในการมอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด อาจารย์อาจจะแจ้งให้ทางบรรณารักษ์แนะนำแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย มากกว่าที่จะให้นักศึกษาค้นคว้าเฉพาะหนังสือในห้องสมุด หรือจากเว็บไซต์เป็นหลัก เช่น แนะนำฐานข้อมูล หรือวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องในสาขาหรืองานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย

4.3 อาจารย์แต่ละท่านควรเพิ่มบทบาทในการแนะนำเรื่องลักษณะการเรียนรู้และกลวิธีการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาในชั้นเรียนของตนเองโดยตรง เพราะการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาจะมีวิธีการเรียนรู้ทั้งที่คล้ายและแตกต่างกัน และควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีอิสระในการตัดสินใจใช้สติปัญญาของตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยการค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้โดยการเรียนรู้ที่พึงประสงค์

5. ข้อเสนอแนะสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัย

นักศึกษาต้องพัฒนาตนเองมีกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และตระหนักว่าในสังคมแห่งการเรียนรู้ ทุกคนต้องแสวงหาความรู้โดยการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเรียนรู้ที่

สำคัญจะมาจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ต้องมีความริเริ่มใฝ่เรียนรู้ อย่างมีเป้าหมาย รู้จักเลือกวิธีการค้นคว้าและคัดสรรทรัพยากรสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนรู้ และควรให้ความสำคัญต่อการใช้บริการจากบรรณารักษ์ที่มีบทบาทหน้าที่ในการบริการสารสนเทศและการพัฒนาทักษะการเรียนรู้สารสนเทศให้แก่นักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. สืบค้นจาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews3/News328072552.pdf>
- ชุ่มจิตต์ แซ่ฉั่น. (2549). กลยุทธ์การสืบค้นและความคิดเห็นต่อสารสนเทศจากเว็บของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 12(3), 443-453.
- ชูชีพ มามาก. (2553). *การรู้สารสนเทศทางธุรกิจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงกมล อุณจิตติ. (2546). *การประเมินการรู้สารสนเทศของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา*. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทิตนา แวมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธการพิมพ์จำกัด.
- ปภาดา เจียวกิก. (2547). *การรู้สารสนเทศของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประภาส ภาวินันท์. (2551). *การรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง*. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มุจลินทร์ ผลกล้า. (2550). *การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- _____. (2551). *การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 14(3), 409-430.
- สุพิศ บายคายนม. (2550). *การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวัฒน์ พระนิมิตร. (2552). *การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Ajiboye, J. O. (2007). University undergraduate students' information seeking behavior: Implications for quality in higher education in Africa. *The Turkish Online Journal of Education Technology*, 6(1). Retrieved from <http://www.tojet.net/articles/v6i1/614.pdf>

- American Library Association. (1989). Presidential committee on information literacy. *Final report*. Chicago: American Library Association. Citing ACRL Information literacy competency standards for higher education. Retrieved from http://www.ala.org/ala/mgrps/divs/acrl/standards/information_literacycompetency.cfm
- Association of College and Research Libraries. (2000). Information literacy competency standards for higher education. Retrieved from <http://www.ala.org/acrl/sites/ala.org.acrl/files/content/standards/standards.pdf>
- Boekhorst, A. K., & Horton, Jr., F. W. (2010). International media and information literacy survey (IMILS) guidelines. Retrieved from <http://albertkb.nl/imils.html>
- Butler, D. L., & Winne, P. H. (1995). Feedback and self-regulated learning: A theoretical synthesis. *Review of Educational Research*, 65(3), 245-281.
- De Rosa, C., Cantrell, J., Hawk, J., & Wilson, A. (2006). *College students' perception of libraries and information resources: A report to the OCLC membership*. Dublin, OH: OCLC Online Computer Library Center.
- Devine, J., & Egger-Sider, F. (2009). *Going beyond Google: The invisible web in learning and teaching*. New York: Neal-schuman.
- Doyle, C. (1992). *Outcome measures for information literacy within the national education goals of 1990: Final report of the national forum on information literacy: Summary of findings*. Washington, DC: US Department of Education. (ERIC document no; ED 351033).
- Ellis, J., & Salisbury, F. (2004). Information literacy milestones: building upon the prior knowledge of first-year students. *The Australian Library Journal*, 53, 383-396.
- Gross, M., & Latham, D. (2009). Undergraduate perceptions of information literacy: Defining, attaining, and self-assessing skills. *College & Research Libraries*, 70, 336-350.
- Halder, S., Ray, A., & Chakrabarty, P. K. (2010). Gender differences in information seeking behavior in three universities in West Bengal, India. *International Information & Library Review*, 42, 242-51.
- Head, A. J., & Eisenberg, M. B. (2009). Lessons learned: How college students seek information in the digital age. Retrieved from http://projectinfolit.org/pdfs/PIL_Fall2009_Year1Report_12_2009.pdf
- _____ (2010). Truth be told: How college students evaluate and use information in the digital age. Retrieved from http://projectinfolit.org/pdfs/PIL_Fall2010_Survey_FullReport1.pdf
- Horton, F. W, Jr. (2008). *Understanding information literacy: A primer*. Paris: UNESCO.
- Jones, S. (2002). *The internet goes to college: How students are living in the future with today's technology*. Washington, DC: Pew Internet and American Life.
- Lim, S., & Kwon, N. (2010). Gender differences in information behavior concerning Wikipedia: An unorthodox information source?. *Library & Information Science Research*, 32, 212-220.
- Makani, J., & Shue, K. W. (2005). Information seeking behaviours of business students and the development of academic digital libraries. Retrieved from <http://conferences.alia.org.au/ebl2005/Makani.pdf>
- Metzger, M. J., Flanagin, A. J., & Zwarun, L. (2003). College student web use, perceptions of information credibility, and verification behavior. *Computer & Education*, 41(3), 271-290.
- O'Brien, H. L., & Symons, S. (2007). The information behaviors and preferences of undergraduate students. *Research Strategies*, 20, 409-423.
- Project Information Literacy. (2010). Retrieved from <http://projectinfolit.org/>
- UNESCO. (2010). News: UNESCO convened expert meeting on media and information literacy indicators. Retrieved from http://portal.unesco.org/ci/en/ev.php-url_id=30968&url_do=do_topic&url_section=201.html
- Wired Campus: Students lack 'Information Literacy'. (2006). The chronicle of higher education. Retrieved from <http://chronicle.com/wiredcampus/article/1643/students-lack-information>